

<http://hdr.undp.org/>

UNDP Contacts:

New York and Brasilia
Ms. Niamh Collier
Tel: +1 212 906 6111
Cell: +1 917 609 5133
niamh.collier@undp.org
Ms. Marisol Sanjines
Tel: +1 212 906 6763
Cell: +1 646 201 8036
marisol.sanjines@undp.org

Geneva and Paris
Mr. Jean Fabre
Tel: +41 22 917 8542
Cell: +41 79 437 07 76
jean.fabre@undp.org

Brussels
Mr. Peter Thesin
Tel: +32-2 505 46 28
Cell: +32 478312027
peter.thesin@undp.org

Copenhagen
Ms. Christine Drud
Tel: +45 35 46 71 54
Cell: +45 29 45 23 20
christine.drud@undp.org

Tokyo
Mr. Toshiya Nishigori
Tel: +81 3 5467 4751
Cell: +81 90 7200 3295
or +81 80 2016 3078
toshiya.nishigori@undp.org

Washington
Ms. Cara Santos Planesi
Tel: +1 202 331 9130
Cell: +1 202 262 3381
cara.santos@undp.org

Bratislava
Mr. Zoran Stevanovic
Tel: +421 2 59337 428
Cell: +421 908 729 846
zoran.stevanovic@undp.org

Bangkok
Ms. Cherie Hart
Tel: +662 288 2133
Cell: +66 8 1 918 1564
cherie.hart@undp.org

New Delhi
Ms. Surekha Subarwal
Tel: +91 11 46532330
Cell: +91 9810153924
surekha.subarwal@undp.org

Mexico City
Ms. Maria Amparo Lasso
Tel: +5255 52 63 98 94
Cell: +5255 29 66 79 72
maria.lasso@undp.org

Moscow
Ms. Snizhana Kolomiets
Tel: +7 (495) 787 2100 (ext.2235)
Cell: +7 916 107-9416
snizhana.kolomiets@undp.org

London
Ms. Chandrika Deshpande
Tel: +44 020 7396 5338
Cell: +44 (0) 7957 460 246
chandrika.deshpande@undp.org

UN
DP United Nations
Development
Programme

Schimbările climatice amenință dezvoltarea umană

Brazilia, 27 noiembrie 2007 – În timp ce guvernele se pregătesc pentru reuniunea de la Bali, Indonezia pentru a discuta viitorul Protocolului de la Kyoto, Raportul Dezvoltării Umane al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare avertizează asupra impactului pe care îl pot avea schimbările climatice asupra dezvoltării umane, în special în ceea ce privește reducerea sărăciei, alimentația, sănătatea și educația.

Raportul intitulat „**Combaterea schimbărilor climatice: solidaritatea umană într-o lume divizată**” oferă informații indiscutabile privind amenințarea cauzată de încălzirea globală. Acesta susține, de asemenea, că lumea se îndreaptă către un “moment de răscruce” care ar putea izola țările sărace ale lumii și cetățenii lor, blocându-le evoluția, lăsând sute de milioane de oameni pradă subnutriției, dezastrelor ecologice și pierderii de vieți omenești.

“În final, schimbările climatice sunt o amenințare pentru întreaga omenire. Însă oamenii săraci, un grup fără responsabilități pentru povara ecologică pe care o acumulăm, sunt cei mai afectați și suferă cel mai mult”, a afirmat Administratorul PNUD, Kemal Derviş.

Raportul apare într-un moment important pentru negocierile de promovare a unui acord multilateral pentru perioada de după 2012 - data expirării actualului Protocol de la Kyoto. Acesta propune ideea unei „abordări în paralel” care combină reducerea încălzirii globale până la mai puțin de 2 grade Celsius cu consolidarea cooperării internaționale în domeniul adaptării.

În ceea ce privește reducerea încălzirii, autorii cheamă țările dezvoltate să demonstreze rol de lider prin reducerea emisiilor de gaze de seră cu cel puțin 80% din nivelul anului 1990 până în 2050. Raportul promovează un șir de acțiuni ce țin de impozitarea carbonului, reglementarea energiei și cooperarea internațională pentru finanțarea transferului de tehnologii bazate pe un nivel redus de carbon.

Revenind la problema adaptării, raportul avertizează că inegalitățile în încercarea de a face față schimbărilor climatice dau naștere unor noi inegalități, mai ample, între țări dar și în interiorul acestora. El cheamă statele dezvoltate să plaseze adaptarea la schimbările climatice în centrul parteneriatelor internaționale pentru reducerea sărăciei.

“Noi lansăm un apel la acțiune, și nu la disperare,” a comentat autorul principal Kevin Watkins, adăugând: “Lucrând împreună și luând decizii potrivite, putem câștiga bătălia împotriva schimbărilor climatice. Renunțarea la șansa de a lupta ar însemna că am eșuat atât moral cât și politic, de altfel un eșec fără precedent în istoria umanității.” El a mai afirmat că discuțiile de la Bali sunt o șansă unică de a pune interesele statelor mai sărace ale lumii în centrul negocierilor privind schimbările climatice.

Raportul descrie mecanismele prin care impactul ecologic al schimbărilor climatice va fi transmis oamenilor săraci. Concentrându-se asupra celor 2,6 miliarde de oameni ce trăiesc cu mai puțin de 2\$ pe zi, autorii avertizează că efectele încălzirii globale ar putea stopa sau chiar reduce progresele realizate pe parcursul a mai multor generații. Printre amenințările la dezvoltarea umană identificate de *Combaterea schimbărilor climatice*:

- Prăbușirea sistemelor agricole ca urmare a creșterii pericolului de secetă, temperaturi ridicate dar și de inundații, lăsând încă peste 600 de milioane de oameni să se confrunte cu malnutriția. Zonele semi-aride ale Africii sub-sahariene cu cele mai mari procente ale sărăciei din lume ar putea să sufere până în 2060 o pierdere a potențialului de productivitate de 26%.
- În plus ca urmare a faptului că arii vaste din Asia de Sud și China de nord se confruntă cu o criză ecologică ca rezultat al retragerii ghețarilor și modificării cursurilor ploilor, 1,8 miliarde de oameni suferă de lipsa apei.
- Migrația cauzată de inundații și furtunile tropicale numără până la 332 milioane de oameni în zonele joase sau cele de coastă. Peste 70 de milioane de locuitori ai Bangladeshului, 22 de milioane de vietnamezi și 6 milioane de egipteni ar putea fi afectați de inundațiile cauzate de încălzirea globală.
- La fel de dezastruoase sunt și efectele asupra sănătății oamenilor, peste 400 de miliarde de oameni riscând să se infecteze cu malarie.

Conform unei cercetări recente, autorii Raportului Dezvoltării Umane afirmă că potențialele costuri umane ale schimbărilor climatice au fost subevaluate. Aceștia evidențiază că impactul șocurilor climatice precum seceta, inundațiile și furtunile, care se vor intensifica și vor apărea mai frecvent odată cu evoluția schimbărilor climatice, se numără deja printre cauzele principale ale sărăciei și inegalității, iar încălzirea globală va spori acest impact și mai mult.

“Pentru milioane de oameni, aceste evenimente reprezintă un drum fără întoarcere spre sărăcie și un lung ciclu de dezavatanje”, susține raportul. Pe lângă faptul că constituie o amenințare la viața oamenilor și aduce suferință, acestea distrug proprietăți, conduc la subnutriție și au drept rezultat retragerea copiilor din școală. În Etiopia, raportul precizează că anumiți copii, expuși unei secete în copilăria fragedă pot fi cu până la 36% mai subnutriți 5 ani mai târziu, o formulă ce se traduce prin 2 milioane în plus de cazuri de subnutriție printre copii.

În timp ce raportul se concentrează pe amenințările imediate asupra păturii sărace, acesta avertizează că eșecul în rezolvarea problemei schimbărilor climatice ar putea conduce generațiile viitoare către o catastrofă ecologică. Acesta evidențiază posibilul colaps al fâșiei de gheață vest-antarctice, retragerea ghețarilor și afectarea ecosistemelor marine ca amenințări sistematice pentru umanitate.

“Bineînțeles că pot fi anumite incertitudini, însă având riscuri de o asemenea magnitudine, incertitudinea nu trebuie să ne împiedice să acționăm. Reducerea ambițioasă este de fapt siguranța pe care trebuie să o obținem în fața potențialelor riscuri mari. *Combaterea schimbărilor climatice* este despre angajamentul nostru față de dezvoltarea umană astăzi și despre crearea unei lumi care poate oferi securitate ecologică copiilor noștri și strănepoților noștri”, a spus dl Derviș.

Cum sa evităm schimbările climatice

Autorii Raportului Dezvoltării Umane solicită guvernelor sa stabilească o sarcină comună pentru a evita schimbările climatice. Ei pledează pentru un punct de plecare de 2 grade Celsius (3.6 grade F) peste nivelul pre-industrial (nivelul actual este de 0.7 grade Celsius, 1.3 grade F).

Propunând un nou model climatic, raportul sugerează și un “buget al secolului 21 pentru carbon” pentru a ne putea menține în limita stabilită. Bugetul cuantifică nivelul total al emisiilor de gaze de seră în corespundere cu ținta stabilită. Într-un exercițiu care redă tipul provocării pe care sarcina o reprezintă, raportul estimează că lipsa de acțiuni va rezulta în tendințe actuale în întregul buget pentru carbon și epuizarea acestuia până în 2032. Autorii avertizează că dacă tendințele actuale vor continua în acest ritm suntem mai degrabă predispuși unei creșteri până la 4 grade Celsius decât unei mențineri a nivelului de 2 grade.

Raportul Dezvoltării Umane abordează câteva din cele mai importante probleme cu care se vor confrunta negociatorii în Bali. Deși recunosc că amenințarea cea mai puternică o reprezintă țările dezvoltate prin nivelul ridicat al noxelor, autorii susțin ca măsurile cele mai drastice și urgente vor trebui să fie luate de statele nordice. Ei afirmă că țările bogate poartă o responsabilitate istorică enormă pentru această problemă, au amprente emisiilor de carbon și dispun de capacități financiare și tehnologice pentru a acționa.

“Dacă oamenii din statele în curs de dezvoltare ar genera emisii de carbon pe cap de locuitor la același nivel ca cei din America de Nord, atunci am avea nevoie de atmosfera a noua planete

Table 3.2 Proposals for the European Union Emissions Trading Scheme

	2005 verified emissions under Phase II of ETS (Mt CO ₂)	Emissions cap for 2008–2012 period		
		Proposed by government (Mt CO ₂)	Allowed by European Commission (Mt CO ₂)	Allowed by European Commission as % of 2005 emissions
Austria	33	33	31	94
Belgium	56	63	59	105
Czech Republic	83	102	87	105
Finland	33	40	38	115
France	131	133	133	102
Hungary	26	31	27	104
Germany	474	482	453	96
Greece	71	76	69	97
Ireland	22	23	21	95
Italy	226	209	196	87
Netherlands	80	90	86	108
Spain	183	153	152	83
Sweden	19	25	23	121
United Kingdom	242*	246	246	101
Total	1,943*	2,095	1,897	98

a. Does not include the United Kingdom's installations which were temporarily excluded from the scheme in 2005 but will be covered in 2008 to 2012, estimated to amount to 30 Mt CO₂.

Source: European Union 2007c.

pentru a face față consecințelor,” afirma dl Watkins.

Folosind un cadru ilustrativ pentru evoluția emisiilor în corespundere cu schimbările climatice, Raportul Dezvoltării Umane sugerează că:

- Țările dezvoltate trebuie să reducă emisiile de gaze de seră cu cel puțin 80% până în 2050 și cu 30% până în 2020 față de nivelul anului 1990.
- Țările în curs de dezvoltare trebuie să reducă emisiile cu 20% față de nivelul anului 1990 până în 2050. Cu toate acestea, aceste reduceri se vor întâmpla începând cu 2020 și vor fi susținute de cadrul internațional de cooperare și finanțare a transferului de tehnologii axate pe emisii reduse de carbon.

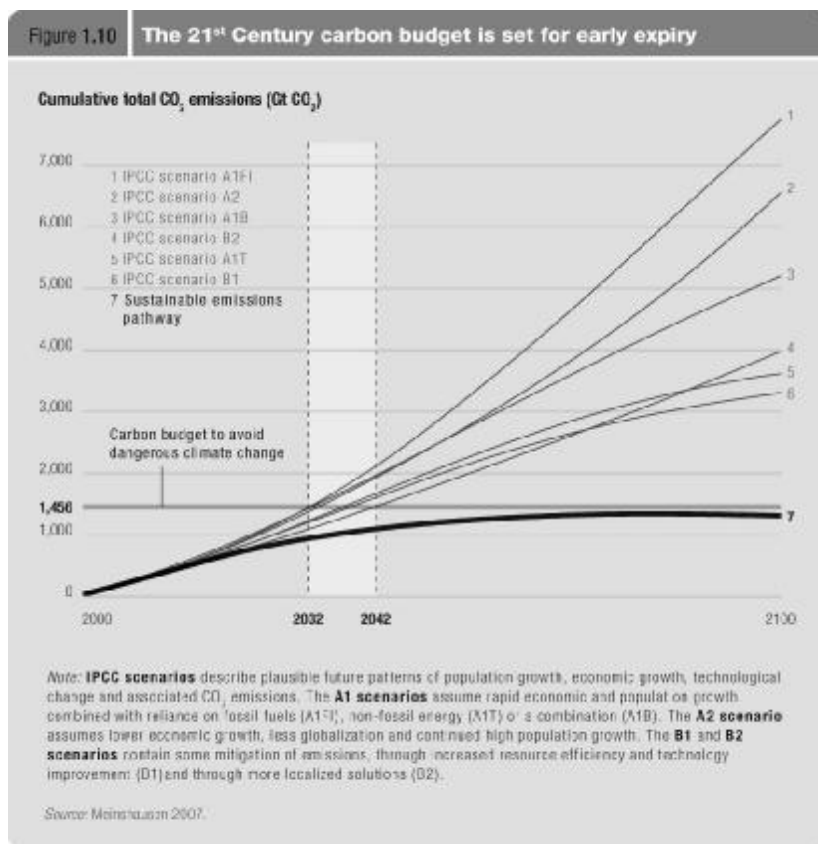
Măsurate conform acestor obiective, autorii au descoperit că multe dintre sarcinile stabilite de guvernele statelor dezvoltate nici măcar nu se apropie de obiectivul general. Ei evidențiază, de asemenea, că majoritatea statelor dezvoltate au eșuat în realizarea chiar și a celei mai modeste reduceri – în medie în jur de 5% față de nivelul anului 1990 – stabilit prin Protocolul de la Kyoto. Chiar și acolo unde obiective ambițioase au fost stabilite, raportul demonstrează că puține sunt statele dezvoltate care au ajustat obiectivele de securitate climatică la politica în domeniul energiei.

Previiziunile privind emisiile viitoare reconfirmă provocarea care ne așteaptă. Având în vedere evoluția actuală, emisiile de CO₂ vor crește cu 50% pînă în 2030 - un rezultat ce ar transforma schimbările climatice periculoase în ceva inevitabil. ”Problema este ca sistemul energetic global nu este în concordanță cu sistemul ecologic care susține planeta”, a comentat dl Watkins, adăugând că “realinierea va aduce schimbări importante în ceea ce privește reglementarea, piața și cooperarea internațională.”

Combaterea schimbărilor climatice sugerează o serie de politici necesare pentru a diminua decalajul dintre afirmațiile privind securitatea climatică și politica energetică pentru a evita schimbarea periculoasă ale climei.

Printre cele mai importante sunt:

- **Impunerea unui preț pentru carbon.** Raportul susține că atât taxarea carbonului cât și scheme de porționare a emisiilor comerciale de tip **cap-and-trade** au un rol important. Treptat, creșterea taxelor de carbon va constitui un mecanism puternic de schimbare a structurilor motivatoare cu care se confruntă investitorii. El accentuează, de asemenea, faptul ca taxele de carbon nu înseamnă și o creștere a poverii fiscale deoarece ar putea fi compensate prin reducerea taxelor pe venit.
- **Standarde de reglementare mai drastice.** Raportul solicită guvernelor să adopte și să aplice standarde mai drastice ce țin de emisiile produse de mașini, aparatele din clădiri și utilajele electrice.
- **Sprijinirea dezvoltării energiilor cu emisii reduse de carbon.** Raportul accentuează potențialul inexploatat al energiilor regenerabile și dezvoltarea tehnologiilor ce implică captarea și stocarea carbonului.
- **Cooperare internațională în domeniul financiar și al transferului de tehnologii.** Autorii subliniază faptul ca statele în curs de dezvoltare nu vor participa la un astfel de acord care nu oferă motivație de participare și care amenință cu creșterea costurilor energiei. Raportul propune crearea Mecanismului pentru Reducerea Schimbărilor Climei (CCMF) pentru a asigura 15-20 de miliarde dolari SUA anual pentru a finanța investițiile în domeniul energiilor regenerabile în statele în curs de dezvoltare în corespundere cu atingerea obiectivelor comune privind schimbările climatice.

Bazat pe studii economice, Raportul Dezvoltării Umane susține că costul de stabilizare a gazelor de seră la 450 de părți pe milion (ppm) ar putea fi reduse la o medie de 1.6% din PIB global pînă în 2030.

“În timp ce acestea sunt costuri reale, costul inacțiunilor va fi mult mai mare, fie ca este măsurat din punct de vedere economic, social sau uman,” a avertizat dl. Derviș. Raportul accentuează ca costurile evitării schimbărilor climatice periculoase reprezintă mai puțin de două treimi din cheltuielile actuale globale militare.

Neglijarea eforturilor de adaptare

Evidențiind rolul important al măsurilor de reducere pe termen mediu, **Combaterea schimbărilor climatice** avertizează asupra pericolului neglijării provocării reprezentate de eforturile de adaptare. El sugerează că chiar și în cazul unor măsuri imediate și drastice cel puțin pentru prima jumătate a secolului 21 lumea este condamnată la încălzirea globală. Raportul avertizează ca adaptarea este necesară pentru a preveni schimbările climatice ce ar putea conduce la involuții majore în dezvoltarea umană - și pentru a ne păzi de realul pericol al unor măsuri insuficiente de reducere.

Raportul atrage atenția asupra inegalităților extreme în ce privește capacitatea de adaptare. Statele bogate investesc din plin în sisteme de protecție împotriva schimbărilor climatice, toate aceste eforturi fiind conduse de guverne. Statele aflate în curs de dezvoltare, în schimb, sunt lăsate “sa se scufunde sau să înoate cu propriile resurse”, scrie în raport Desmond Tutu, Arhiepiscop Emeritus al Cape-Town-ului, creand o lume de “apartheid al adaptării”.

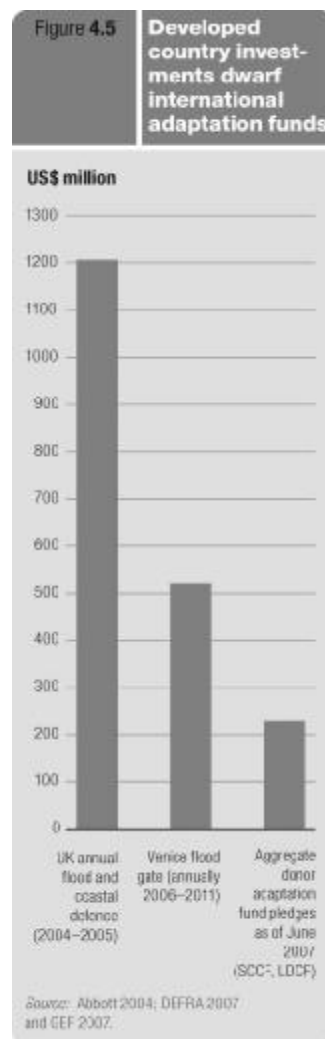
“Nimeni nu dorește să înțeleagă adevăratele efecte pe termen lung ale provocărilor ecologice pe care schimbările climatice la vor aduce țărilor dezvoltate”, a comentat dl. Watkins. “Dar cele mai apropiate vulnerabilități nu sunt concentrate în partea de jos a Manhattanului sau Londrei, ci în zonele predispuse la inundații din Bangladesh și zonele amenințate de secetă din Africa sub-sahariană.”

Raportul Dezvoltării Umane avertizează ca cooperarea internațională în domeniul adaptării se materializează mult prea încet. Potrivit raportului, cheltuielile totale actuale privind mecanismele multilaterale de adaptare s-au ridicat la 26 milioane de dolari SUA—ce reprezintă cheltuielile pe o săptămâna ale Marii Britanii pentru măsurile de prevenire ale inundațiilor. Mecanismele actuale utilizează resurse financiare reduse cu costuri ridicate ale tranzacțiilor, susțin autorii.

Raportul propune implementarea unor reforme ce includ:

- Finanțare adițională pentru o infrastructură climatică adecvată și crearea parteneriatelor cu guvernele nordice alocând cel puțin 86 miliarde de dolari SUA până în 2015 (cca. 0.2% din PIB preconizat)
- Sprijin internațional sporit pentru dezvoltarea capacităților Africii sub-sahariene de a monitoriza evoluția climei și îmbunătăți accesul public la informațiile meteorologice.
- Includerea planurilor de adaptare în strategii mai ample pentru reducerea sărăciei și a inegalităților extreme, inclusiv strategiile de reducere a sărăciei.

Raportul *Combaterea schimbărilor climatice* concluzionează ca “una dintre cele mai grele lecții pe care schimbările climei ne-a învățat este că creșterea istorică a emisiilor de carbon, și evoluția consumului în statele dezvoltate nu pot fi susținute din punct de vedere ecologic.” Dar autorii adăuga de asemenea că “dacă implementăm reformele potrivite, nu este prea târziu să reducem emisiile de carbon până la un

nivel acceptabil fără a afecta creșterea economică: creșterea prosperității și securitatea climatică nu sunt obiective contrastante.”

***

DESPRE ACEST RAPORT: Raportul Dezvoltării Umane continuă să lanseze dezbateri pe marginea celor mai stringente probleme cu care se confruntă omenirea. Acesta este un raport independent realizat la comanda Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD). Kevin Watkins este autorul principal al Raportului 2007/2008, care include contribuții speciale ale Secretarului General al ONU Ban Ki-moon, președintelui Luiz Inácio Lula da Silva al Braziliei, primarului orașului New York Michael R. Bloomberg, avocatului schimbării cimei arctice Sheila Watt-Cloutier, președintelui Comisiei Globale pentru Dezvoltarea Durabilă, ex-Prim-ministrului Norvegiei Harlem Brundtland, Arhiepiscopului Emerit al Cape Town Desmond Tutu, și Directorului Centrului pentru Știință și Mediu Sunita Narain.

DESPRE PNUD: PNUD este rețeaua globală a Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, care promovează schimbarea și conectează țările la surse de cunoștințe, experiența și resurse pentru a ajuta oamenii să-și construiască o viață mai bună. Prezent în 166 de țări, PNUD conlucrează cu ele în identificarea soluțiilor proprii pentru realizarea sarcinilor de dezvoltare la nivel global și național. În timp ce țările își dezvoltă capacitățile locale, ele beneficiază de experiența experților PNUD și partenerilor săi. Pentru mai multe informații despre PNUD: www.undp.org sau www.undp.md